

SZAKDOLGOZAT

Molnár József
Halászati-Halgazdálkodási Szakirányú továbbképzés

Gödöllő
2023

DIPLOMADOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Jászkeszeg (*Leuciscus idus*) tavi előnevelésének tapasztalatai

Molnár József

Halászzati-Halgazdálkodási Szakirányú továbbképzés, levelező tagozat
Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézet

Belső témavezető: Dr. Csorbai Balázs egyetemi docens (MATE AKI)

A jászkeszeg hazánkban egy elterjedt halfaj, melynek tenyésztése ugyan jelenleg nagy gazdasági jelentőséggel nem bír, de a horgászati térszerése az elmúlt években egyre látványosabb. A XIX. századi folyószabályzások nagy mértékben alakították át a hazai folyók halfaunáját. A jászkeszeg vesztese volt ennek az átalakulásnak. Ezért is elengedhetetlen a gazdasági célok túl a faj megóvása és védelme, melynek egyik legjobb eszköze az ivadék előnevelése mind intenzív és mind tavi körülmények között. Fontos a faj megóvása szempontjából olyan technológiák kidolgozása, melyek nagy mennyiségben, jó minőségű, egészséges és életképes előnevelt ivadékok előállítására céloznak (Szabó, et al 2019). Mivel a piaci viszonyok is rengeteget változtak az elmúlt években ezért a faj megóvása és rekreációs feladatok mellett a gazdasági célok is megjelenhetnek a faj esetében. Ennek oka, hogy a jászkeszeg egy nagyon jó sporthal melyet így a horgásztársadalom is nagy becsben tart. Táplálkozását tekintve a nagyobb méretű egyedek nagyrésze áttértek a ragadozó életmódra, így a pergető és legyező horgászok kedvelt zsákmánya. A jászkeszeg általában kora tavasszal, március végén, április elején ívik, mikor a víz hőmérséklete 10-14 °C között mozog. A ragadós ikrát általában a kavicsokhoz, vagy víz alatt található növényi részekhez tapasztják. Az ikraszemek átmérője 1,6-2,3 mm, számuk 50-150 ezer (Harkai & Sallai 2004).

Mivel a Szabolcsi Halászzati Kft. rendelkezett egy szép, teljesen életében tóban nevelt jászkeszeg anyaállománnyal így nem volt kérdés, hogy ennek szaporítása és tavi előnevelése mindenképp bevezetésre kerüljön a cég életébe. Ezért is döntöttünk kísérletünk során ezen halfaj tavi előnevelési technológiájának kidolgozásáról. A cél egy olyan működő technológia kialakítása volt, amely a jászkeszeg tavi előnevelésére egy jól működő rendszert épít ki a keltetéstől az előnevelt ivadék lehalászásáig. A kísérletünket két nevelőtóban végeztük, azzal a különbséggel,

hogy míg az I-nevelőtóban kihelyezés előtt végeztünk a planktonszelekciót, addig a II-nevelőtóban ezt a lépést nem tettük meg.

A kapott eredmények azt mutatják, hogy a jászkeszeg lárva sokkal fejlettebb és erősebb, mint a többi hazai viszonyok között tenyésztett keszegféle lárvája. A 6 hetes tavi előnevelés során kapott eredmények között szignifikáns különbség nem tapasztalható a plankton szelektál és a szelektálatlan tavak között, mivel a halak hosszúsága, mérete és megmaradása nagyjából egyezik a két nevelőtóban. A halak a kísérlet végére az I-es nevelőtóban 2,35 cm-esek voltak míg a II-es nevelőtóban 2,39 cm-esek. A megmaradás 17,8 % és 16,9 % volt.